

POSEBNA PRAVILA GASILSKE SLUŽBE PROSTOVOLJNIH GASILCEV

Vsebina

1. SPLOŠNE DOLOČBE	4
1.1 Uvodne določbe.....	4
1.2 Vsebina urejanja	4
1.3 Veljavnost Posebnih pravil gasilske službe prostovoljnih gasilcev.....	4
2. ČLANSTVO V PROSTOVOLJNI GASILSKI ENOTI	4
2.1 Gasilski pripravnik	4
2.2 Rezervni operativni član	5
2.3 Veteran.....	5
2.4 Naloge operativnih gasilcev ob spremembi pogojev delovanja.....	5
3. OPERATIVNO VODENJE PROSTOVOLJNIH GASILSKIH ORGANIZACIJ	5
3.1 Organizacija operativnega vodenja.....	5
3.2 Poveljstvo PGD.....	6
3.3 Sektorsko poveljstvo.....	6
3.4 Gasilsko poveljstvo občine	6
3.5 Poveljstvo GZ.....	6
3.6 Regijsko poveljstvo	6
3.7 Poveljstvo GZS.....	6
3.8 Povečanje ali zmanjšanje poveljstva.....	7
4. PRAVICE IN DOLŽNOSTI OPERATIVNIH GASILCEV	7
A/ Pravice in dolžnosti članov poveljstva v PGD.....	7
4.1 Poveljnik PGD	7
4.2 Namestnik poveljnika PGD	7
4.3 Podpoveljnik PGD	8
4.4 Pomočnik poveljnika za naprave za zaščito dihal v PGD.....	8
4.5 Pomočnik poveljnika za zveze v PGD	8
4.6 Pomočnik poveljnika za prvo pomoč v PGD	8
4.7 Vodje enot in skupin v PGD.....	8
4.8 Orodjar v PGD.....	8
4.9 Glavni strojnik v PGD	9
B. Pravice in dolžnosti gasilskih vodij v občini.....	9
4.10 Poveljnik sektorja	9
4.11 Občinski poveljnik.....	9
4.12 Namestnik občinskega poveljnika.....	10
4.13 Občinski podpoveljnik.....	10
C. Pravice in dolžnosti članov poveljstva v GZ	10
4.14 Poveljnik GZ	10
4.15 Namestnik poveljnika GZ	10
4.16 Podpoveljnik GZ	11
4.17 Pomočnik poveljnika za poklicno gasilstvo	11
4.18 Pomočnik poveljnika za gasilstvo v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah (skrajšano: v podjetjih).....	11
4.19 Pomočnik poveljnika za gasilsko tehniko	11
4.20 Pomočnik poveljnika za gasilska tekmovanja	11
4.21 Pomočnik poveljnika za zveze.....	11
4.22 Pomočnik poveljnika za strokovno usposabljanje	12
4.23 Pomočnik poveljnika za naprave za zaščito dihal	12
4.24 Pomočnik poveljnika za ukrepe pri nevarnih snoveh.....	12
4.25 Pomočnik poveljnika za prvo pomoč	12

D/ Pravice in dolžnosti regijskega poveljstva	12
4.26 Regijski poveljnik.....	12
4.27 Namestnik regijskega poveljnika	13
4.28 Člani regijskega poveljstva.....	13
E/ Pravice in dolžnosti članov poveljstva GZS	13
4.29 Poveljnik GZS.....	13
4.30 Namestnik poveljnika GZS	13
4.31 Podpoveljnik GZS	13
4.32 Regijski poveljniki	13
4.33 Pomočnik poveljnika za poklicno gasilstvo	14
4.34 Pomočnik poveljnika za gasilstvo v podjetjih in zavodih.....	14
4.35 Pomočnik poveljnika za gasilsko tehniko	14
4.36 Pomočnik poveljnika za gasilska tekmovanja	14
4.37 Pomočnik poveljnika za strokovno usposabljanje.....	14
4.38 Pomočnik poveljnika za ukrepe ob nesrečah z nevarnimi snovmi	15
4.39 Pomočnik poveljnika za požare v naravi	15
4.40 Pomočnik poveljnika za tehnične intervencije.....	15
4.41 Pomočnik poveljnika za prvo medicinsko pomoč.....	16
F/ Strokovna usposobljenost in izvolitev gasilskih vodij	16
4.42 Gasilska strokovna usposobljenost	16
4.43 Splošna izobrazba	16
4.44 Volitve gasilskih vodij	17
4.45 Razrešitev gasilskih vodij	17
5. IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE PROSTOVOLJNIH GASILCEV	18
5.1 Temeljno strokovno izobraževanje in usposabljanje za prostovoljne gasilce in gasilske vodje obsega:	18
5.2 Dopolnilno strokovno izobraževanje in usposabljanje	18
5.3 Ostala dopolnilna strokovna izobraževanja in usposabljanja:	19
5.4 Izobraževanje in usposabljanje za organizacijske in preventivne naloge	19
5.5 Pogoji za opravljanje strokovnega izobraževanja in usposabljanja	19
5.6 Pogoji za izobraževanje in strokovno usposabljanje za gasilske specialnosti in organizacijske funkcije.....	20
5.6.1 Strojništvo	20
5.6.2 Zaščita dihal	20
5.6.3 Gašenje notranjih požarov	20
5.6.4 Radijske zveze	20
5.6.5 Tehnično reševanje.....	20
5.6.6 Nevarne snovi.....	20
5.6.7 Požari v naravi	20
5.6.8 Reševanje na vodi in iz vode.....	21
5.6.9 Ocenjevanje gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin.....	21
5.6.10 Poučevanje	21
5.6.11 Prva pomoč	21
5.6.12 Informatika v gasilstvu	21
5.6.13 Vodenje članic.....	21
5.6.14 Vodenje mladine.....	21
5.6.15 Preventiva	21
5.7 Organizacija izobraževanja in usposabljanja	21
5.8 Predhodni preizkus znanja	22
5.9 Prijava tečaja.....	22
5.10 Priznanje naziva brez izpita	22
5.11 Obnovitveno usposabljanje	23
5.12 Permanentna strokovna izobraževanja in usposabljanja	23
5.13 Nošenje oznak specialnosti.....	23

6. POGOJI ZA PRIDOBITEV POSAMEZNE STOPNJE ČINOV, UPORABA GASILSKIH OZNAK IN POLOŽAJNIH FUNKCIJ PRI PREDSTAVLJANJU GASILSKE ORGANIZACIJE IN OPRAVLJANJU GASILSKIH NALOG	23
6.1. Stopnje činov in pogoji za pridobitev	23
6.2 Pravica nošenja oznak	24
6.3 Nošenje znaka pripadnosti, traku in ploščice z imenom	24
6.4 Osnovna oblika in velikost znaka pripadnosti	24
6.5 Oznaka za gasilskega veterana	25
6.6 Osnovna oblika in velikost traku z imenom	25
6.7 Osnovna oblika in velikost ploščice z imenom	25
6.8 Nošenje gasilske uniforme in delovne obleke	25
7. GASILSKA ZAŠČITNA IN REŠEVALNA OPREMA	26
7.1 Vsebina gasilske zaščitne in reševalne opreme	26
7.2 Osebna zaščitna oprema	26
7.3 Skupna zaščitna oprema	26
7.4 Gasilska oprema in orodje	26
7.5 Gasilska vozila	26
7.6 Tipizacija in standardi za gasilsko zaščitno in reševalno opremo	26
7.7 Načrtovanje in nabava gasilske zaščitne in reševalne opreme	27
7.8 Uporaba gasilske zaščitne in reševalne opreme	27
7.9 Vzdrževanje gasilske zaščitne in reševalne opreme	27
7.10 Pregledi in preizkušnje gasilske zaščitne in reševalne opreme	27
7.11 Pregledi gasilske zaščitne in reševalne opreme	27
8. GASILSKA TEKMOVANJA PROSTOVOLJNIH GASILCEV	28
8.1 Namen in vrste gasilskih tekmovanj	28
8.2 Razvrstitev tekmovalnih enot	28
8.3 Vsebina razpisa tekmovanja	29
8.4 Določanje tekmovalnih disciplin in pogojev preverjanja psihofizične in strokovne usposobljenosti	29
8.5 Način ocenjevanja	29
8.6 Odločanje o oceni	29
8.7 Izključitev in prepoved nastopanja	29
8.8 Izpit za sodnika gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin	30
8.9 Izobraževanje sodnikov in disciplinski ukrepi	30
8.10 Odvzem funkcije	30
8.11 Aktiv mednarodnih sodnikov	30
8.12 Obveznosti mednarodnih sodnikov	31
8.13 Dolžnost poveljnika GZS pred izrekom ukrepa	31
9. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE	31
9.1 Začetek veljavnosti in uskladitev delovanja	31
9.2 Način sprejemanja sprememb in razlage Posebnih pravil gasilske službe prostovoljnih gasilcev	31
9.3 Rok za uskladitev poslovanja s Posebnimi pravili gasilske službe prostovoljnih gasilcev	31
9.4 Uporaba določb o splošni izobrazbi	31

Na podlagi 4. odstavka točke 1 Pravil gasilske službe (Uradni list RS, št. 52/2010) in 5. točke 19. člena Statuta Gasilske zveze Slovenije je Plenum Gasilske zveze Slovenije na svojem zasedanju dne 23. 10. 2010 sprejel

POSEBNA PRAVILA GASILSKE SLUŽBE PROSTOVOLJNIH GASILCEV

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1.1 Uvodne določbe

Pravila gasilske službe, Uradni list RS, št. 52/2010 (v nadaljnjem besedilu: Pravila), ki urejajo skupna vprašanja opravljanja gasilske službe za prostovoljne in poklicne gasilce, pooblašajo Gasilsko zvezo Slovenije, da lahko za posamezna vprašanja delovanja prostovoljnih gasilcev sprejme Posebna pravila.

1.2 Vsebina urejanja

Posebna pravila gasilske službe prostovoljnih gasilcev podrobneje urejajo posamezna vprašanja delovanja prostovoljnih gasilcev, ki se nanašajo na članstvo v prostovoljni gasilski enoti, operativno vodenje prostovoljnih gasilskih organizacij, pravice in dolžnosti operativnih gasilcev, izobraževanje in usposabljanje prostovoljnih gasilcev, uporabo gasilskih oznak, činov in položajnih funkcij pri predstavljanju gasilske organizacije ter opravljanju gasilskih nalog, gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter gasilska tekmovanja prostovoljnih gasilcev.

V Posebnih pravilih uporabljeni izrazi gasilec, poveljnik in drugi, zapisani v moški slovnični obliki, se kot nevtralni uporabljajo za moški in ženski spol.

1.3 Veljavnost Posebnih pravil gasilske službe prostovoljnih gasilcev

Posebna pravila gasilske službe prostovoljnih gasilcev so obvezna za vse prostovoljne gasilce, člane prostovoljnih gasilskih društev (v nadaljevanju: PGD), prostovoljnih industrijskih gasilskih društev (v nadaljevanju: PIGD), gasilskih zvez (v nadaljevanju: GZ) in Gasilske zveze Slovenije (v nadaljevanju: GZS). Uporabljajo se skupaj s Pravili gasilske službe, Uradni list RS, št. 52/10.

2. ČLANSTVO V PROSTOVOLJNI GASILSKI ENOTI

2.1 Gasilski pripravnik

Gasilski pripravnik je član prostovoljnega gasilskega društva v starosti od 16. do 18. leta oziroma nad 18 let v času strokovnega usposabljanja in priprave za operativnega gasilca.

V času pripravništva opravi gasilec osnovno usposabljanje in nadaljevalni tečaj za gasilca. Usposabljanje opravlja pod nadzorom mentorja, ki mu ga določi poveljnik PGD.

Gasilski pripravnik, lahko prostovoljno sodeluje v gasilskih intervencijah pri nalogah, ki so v skladu s programom pripravništva ter niso življenjsko in zdravju nevarna. Dela opravlja pod nadzorom.

Mladoletnik lahko opravlja naloge gasilskega pripravnika le po predhodnem pisnem dovoljenju staršev ali skrbnikov.

2.2 Rezervni operativni član

Rezervni operativni član je operativni gasilec, ki zaradi zdravstvenih razlogov ne more opravljati vseh nalog gasilske službe.

Preimenovanje v rezervnega operativnega člana opravi Upravni odbor društva na predlog poveljnika društva:

- na podlagi zahteve člana,
- če je zaradi zdravstvenih razlogov zmanjšana sposobnost za opravljanje gasilske službe.

Rezervni operativni član ni član gasilske operativne enote, lahko pa prostovoljno, glede na njegovo zdravstveno in psihofizično sposobnost, občasno opravlja tudi določene operativne naloge gasilske službe, ki jih določi gasilski vodja.

2.3 Veteran

Na podlagi Zakona o gasilstvu postane veteran operativni član po dopolnjenem 63. letu, operativna članica pa po 55. letu starosti. Operativni član, ki opravlja voljeno funkcijo in ima še manj kot dve leti do konca mandata, opravlja to funkcijo do konca mandata.

Veteran lahko glede na svojo zdravstveno in fizično sposobnost opravlja naloge na organizacijskem in preventivnem področju, na operativnem pa samo naloge svetovalne, izobraževalne in vzgojne narave.

Veteran obdrži vse oznake funkcij in činov, ki jih je imel ob imenovanju v veterana oziroma najvišjo položajno oznako za funkcijo, ki jo je do preimenovanja v veterana opravljal v gasilski organizaciji vsaj en mandat. Ne more napredovati v višji čin, lahko pa napreduje po stopnjah. Če veteran obdrži oznake, mora imeti tudi oznako gasilskega veterana.

2.4 Naloge operativnih gasilcev ob spremembi pogojev delovanja

Operativni član gasilske organizacije, ki spremeni svoje stalno bivališče, se lahko včlani v gasilsko organizacijo v kraju novega bivališča. V primeru, da oddaljenost kraja stalnega bivališča ne ovira opravljanja gasilske službe v gasilski enoti, lahko ostane član svoje prejšnje gasilske enote.

Član prostovoljnega gasilskega društva je lahko tudi član gasilske enote v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, v kateri je zaposlen, oz. je gasilec v poklicni gasilski enoti.

Če operativni gasilec ne more opravljati gasilske službe v svoji gasilski enoti več kot 2 meseca, mu to odobri poveljnik prostovoljnega društva na njegovo zahtevo za največ eno (1) leto.

Nosilce funkcij v gasilskih zvezah se za čas trajanja funkcije lahko na podlagi pisne vloge delno ali v celoti oprosti opravljanja gasilske službe v gasilski enoti.

3. OPERATIVNO VODENJE PROSTVOLJNIH GASILSKIH ORGANIZACIJ

3.1 Organizacija operativnega vodenja

Operativno vodenje prostovoljnih gasilskih organizacij se organizira in izvaja kot enoten sistem. Izvajajo ga poveljniki oziroma vodje enot.

Vodenje prostovoljnih gasilskih organizacij uresničujejo:

- vodja gasilske enote,
- poveljnik prostovoljnega gasilskega društva,
- poveljnik sektorja,
- poveljnik občinskega poveljstva,
- poveljnik gasilske zveze,
- poveljnik regije,
- poveljnik Gasilske zveze Slovenije.

Za strokovno pomoč pri operativnem vodenju in opravljanju strokovno-tehničnih nalog se organizirajo poveljstva.

3.2 Poveljstvo PGD

Poveljstvo PGD sestavljajo:

- v PGD I. kategorije — poveljnik, namestnik poveljnika, vodje deset in orodjar;
- v PGD višjih kategorij — poveljnik, namestnik poveljnika, eden ali dva podpoveljnika, pomočniki poveljnika za naprave za zaščito dihal, radijske zveze in prvo pomoč ter orodjar in glavni strojnik.

3.3 Sektorsko poveljstvo

Za usklajevanje in koordiniranje izvajanja nalog občinskega poveljstva ter PGD na območju sektorja se lahko ustanovi sektorsko poveljstvo. Sektorsko poveljstvo sestavljajo poveljnik sektorja, namestnik poveljnika in poveljniki PGD in poklicnih enot tega sektorja.

3.4 Gasilsko poveljstvo občine

Gasilsko poveljstvo občine se organizira v skladu z Zakonom o gasilstvu in Pravili gasilske službe.

3.5 Poveljstvo GZ

Poveljstvo GZ sestavljajo poveljnik, namestnik poveljnika, dva ali trije podpoveljniki, pomočniki poveljnika za poklicno gasilstvo, gasilstvo v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, za naprave za zaščito dihal, nevarne snovi, strokovno usposabljanje, radijske zveze, gasilska tekmovanja, gasilsko tehniko, prvo medicinsko pomoč ter občinski poveljniki.

Kjer delujejo GZ na nivoju ene občine, so člani poveljniki PGD oziroma poveljniki sektorjev.

3.6 Regijsko poveljstvo

Za izvajanje nalog poveljstva GZS in koordinacijo dela med poveljstvi GZ na območju regij se oblikuje regijsko poveljstvo. Sestavljajo ga regijski poveljnik, namestnik poveljnika in poveljniki GZ.

3.7 Poveljstvo GZS

Poveljstvo GZS sestavljajo poveljnik, namestnik poveljnika, dva podpoveljnika, regijski poveljniki in pomočniki poveljnika za poklicno gasilstvo, gasilsko tehniko, informatiko,

požare v naravi, preventivo, reševanje na vodi, gasilstvo v podjetjih in zavodih, nevarne snovi, strokovno usposabljanje, tehnično reševanje in gasilska tekmovanja ter prvo medicinsko pomoč.

3.8 Povečanje ali zmanjšanje poveljstva

Na predlog poveljnika posameznega poveljstva se poveljstvo lahko razširi z drugimi člani, odgovornimi za posamezno strokovno področje ali zmanjša, če se posamezno strokovno področje združi ali v poveljstvu ni več potrebno.

Namestnik poveljnika, podpoveljnika in drugi člani poveljstva lahko opravljajo tudi naloge pomočnika poveljnika za posamezno področje.

4. PRAVICE IN DOLŽNOSTI OPERATIVNIH GASILCEV

A/ Pravice in dolžnosti članov poveljstva v PGD

4.1 Poveljnik PGD

Poveljnik PGD skrbi za zakonito in strokovno delo gasilske enote:

- odgovoren je za intervencijsko pripravljenost gasilske enote;
- organizira in nadzira strokovno usposobljenost, urjenje in kondicijsko usposabljanje pripadnikov enote;
- skrbi za brezhibnost gasilske zaščitne in reševalne opreme;
- skrbi za izboljšave in dopolnitve tehnične opremljenosti gasilske enote v skladu s kategorizacijo in krajevnimi potrebami;
- skrbi za disciplino, nadzoruje izvajanje povelj in zahteva strokovno, pravilno ter pravočasno izvrševanje nalog;
- določa vaje, tečaje, straže, dežurstva, pripravljenost, raport in razporeditev službe v gasilski enoti;
- poveljuje gasilski enoti društva pri požarih in drugih intervencijah, na vajah in nastopih;
- nadzira delo vseh podrejenih vodij posameznih enot;
- skrbi za varstvo pri delu pri opravljanju gasilske službe;
- odgovoren je za izdelavo operativnega načrta gasilskega društva, poročila o požarni ali drugi intervenciji in za analize intervencij gašenja in reševanja;
- zagotavlja sodelovanje z drugimi gasilskimi enotami na strokovno-tehničnem področju gasilstva;
- v primerih poškodbe člana gasilske enote ugotovi stanje in opravi prijavo pristojnemu organu za zdravstveno varstvo za zagotovitev pravic po Zakonu o gasilstvu in za zagotovitev pravic po pogodbah in zavarovanju prostovoljnega gasilca;
- zagotavlja izvajanje strokovno-tehničnih nalog višjega poveljstva pri opravljanju gasilskih nalog v enoti;
- odgovoren je, da seznanijo člane PGD z vsebino Pravil gasilske službe;
- skrbi za dostojanstvo članov in v okviru svojih dolžnosti ter pravic skrbi, da se zagotovijo pravice, ki jih imajo člani v skladu z Zakonom o gasilstvu in drugimi predpisi;
- načrtuje delo v skladu s pridobljenimi požarnimi načrti in sodeluje pri usposabljanju izvajanja evakuacije;
- poveljniki PGD na obmejnem območju sodelujejo s poveljniki obmejnih gasilskih enot sosednjih držav.

4.2 Namestnik poveljnika PGD

Namestnik poveljnika PGD opravlja naslednje naloge:

- poveljniku pomaga pri delu in ga nadomešča v njegovi odsotnosti ali z njegovim

- pooblastilom;
- v gasilski enoti vodi strokovno-tehnično administracijo, evidenco o prisotnosti članov na sestankih, vajah, intervencijah in tečajih ter druge evidence operativnega dela.

4.3 Podpoveljnik PGD

Podpoveljnik PGD pomaga poveljniku pri izvajanju strokovno-tehničnih nalog, za katere ga poveljnik pooblasti, in ga s pooblastilom zamenjuje z vsemi dolžnostmi in pravicami.

4.4 Pomočnik poveljnika za naprave za zaščito dihal v PGD

Pomočnik poveljnika za naprave za zaščito dihal v PGD:

- skrbi za vzdrževanje, kontrolo in hranjenje zaščitnih dihalnih naprav in aparatov;
- opravlja dopolnilno usposabljanje in vaje za gasilci - nosilci izolirnih dihalnih aparatov;
- vodi evidenco gasilcev, usposobljenih za delo z izolirnimi dihalnimi aparati, ter evidenco zaščitnih dihalnih aparatov in naprav;
- nadzira roke pregledov zaščitnih dihalnih aparatov in skrbi za njihovo redno servisiranje.

4.5 Pomočnik poveljnika za zveze v PGD

Pomočnik poveljnika za zveze v PGD:

- skrbi za vzdrževanje, kontrolo in preizkušanje tehničnih sredstev za zveze in alarmiranje;
- pripravlja in izvaja dopolnilno usposabljanje gasilcev za uporabo zvez;
- vodi predpisano evidenco sredstev za zveze in alarmiranje.

4.6 Pomočnik poveljnika za prvo pomoč v PGD

Pomočnik poveljnika za prvo pomoč v PGD:

- skrbi za sredstva prve pomoči v gasilskih vozilih in gasilskih enotah ter predlaga njihovo zamenjavo in dopolnitev;
- skrbi za periodično usposabljanje iz prve pomoči v društvu;
- vodi evidenco o opravljenih zdravstvenih pregledih;
- vodi evidenco o bolničarjih in koordinira njihovo delo.

4.7 Vodje enot in skupin v PGD

Vodnik vodi gasilski vod in je odgovoren za opravljanje operativnih nalog voda. Zamenjuje ga desetar prvega oddelka.

Desetar vodi gasilski oddelk in je odgovoren za opravljanje operativnih nalog oddelka. Zamenjuje ga vodja prve skupine.

Vodja skupine vodi gasilsko skupino in je odgovoren za opravljanje njenih nalog.

4.8 Orodjar v PGD

Orodjar v PGD:

- skrbi za red in čistočo gasilskega orodišča;
- skrbi za stalno pripravljenost gasilskega orodja, opreme in drugih sredstev za intervencijo;
- odpravi nastale pomanjkljivosti glede na svoje sposobnosti oziroma o njih obvesti

- poveljnika društva;
- predlaga zamenjavo in dopolnitev gasilskega orodja in opreme;
- pripravi orodje in opremo za uporabo v zimskih pogojih dela.

4.9 Glavni strojnik v PGD

Glavni strojnik v PGD:

- je odgovoren za vzdrževanje gasilskih vozil, črpalk in naprav za reševanje ter za njihovo stalno pripravljenost za intervencije;
- skrbi za tehnične preglede;
- skrbi, da je vedno dovolj goriva in drugih obratovalnih sredstev;
- nadzira vodenje knjige, evidenco obratovanja in porabo goriva ter drugih sredstev;
- izvaja vaje s strojniki in vozniki gasilskih vozil ter uporabniki naprav.

B. Pravice in dolžnosti gasilskih vodij v občini

4.10 Poveljnik sektorja

Na podlagi pooblastil občinskega poveljnika in poveljstva oziroma poveljnika in poveljstva GZ poveljnik sektorja opravlja strokovno-tehnične naloge na določenem območju občine:

- nadzira pripravljenost gasilskih operativnih enot in gasilske tehnike v sektorju;
- skrbi za izvajanje skupnih operativnih nalog v sektorju;
- vodi vaje in nastope, organizirane na ravni sektorja;
- sodeluje pri vodenju gasilskih intervencij v sektorju oziroma vodi večje gasilske intervencije po medsebojnem dogovoru s poveljniki sodelujočih enot.

4.11 Občinski poveljnik

Občinski poveljnik je odgovoren za izvajanje strokovno-tehničnih nalog na območju občine:

- odgovoren je za povezovanje in skupne operativne naloge gasilskih enot v občini;
- nudi strokovno pomoč pri izdelavi operativnega načrta PGD;
- nadzira pripravljenost gasilskih enot in njihove tehnike v občini;
- skrbi za strokovno usposabljanje gasilcev po programih, ki so v pristojnosti občinskega poveljstva;
- sodeluje pri opremljanju gasilskih enot z gasilsko tehniko in radijskimi zvezami;
- vodi vaje in nastope, organizirane na ravni občinskega poveljstva;
- vodi gasilske intervencije ob večjih požarih in druge intervencije v občini;
- vodi občinsko poveljstvo in skrbi za uresničevanje sprejetih nalog poveljstva;
- skrbi za povezanost med poveljstvom in Občinskim štabom CZ ter z drugimi organizacijami za področje požarne varnosti ter zaščite in reševanja;
- predseduje tekmovalnemu odboru na občinskih gasilskih tekmovanjih, v kolikor ima tečaj za specialnost »sodnik gasilskih in gasilškošportnih tekmovalnih disciplin«;
- organizira in vodi izdelavo analiz gasilskih intervencij;
- v obmejnih občinah skrbi za sodelovanje z občinsko gasilsko organizacijo sosednje države in v primeru potrebe od župana ali pristojnega poveljnika CZ zahteva gasilsko pomoč;
- je član Občinskega štaba CZ;
- pripravlja in nadzira kategorizacijo gasilskih enot;
- daje soglasje za izobraževanje;
- daje soglasje za napredovanje od čina GČ naprej;
- sodeluje z županom;
- odgovoren je za izdelavo gasilskega operativnega načrta občine.

4.12 Namestnik občinskega poveljnika

Namestnik občinskega poveljnika:

- pomaga poveljniku pri izvajanju strokovno-tehničnih nalog in ga v odsotnosti ali z njegovim pooblastilom zamenjuje z vsemi dolžnostmi in pravicami;
- vodi in zagotavlja opravljanje strokovno-tehničnih in administrativnih nalog za občinsko poveljstvo;
- sodeluje pri pripravah in rešitvah strokovno-tehničnih nalog na področju operative, preventive in strokovne vzgoje;
- zagotavlja izdelavo poročil in analiz o operativi in sodeluje pri pripravi ustreznih zaključkov;
- pripravlja gradivo za seje občinskega poveljstva.

4.13 Občinski podpoveljnik

Občinski podpoveljnik pomaga poveljniku pri izvajanju strokovno-tehničnih nalog, za katere ga poveljnik pooblasti, in ga s pooblastilom zamenjuje z vsemi dolžnostmi in pravicami.

C. Pravice in dolžnosti članov poveljstva v GZ

4.14 Poveljnik GZ

Poveljnik GZ je odgovoren za izvajanje strokovno-tehničnih nalog gasilstva na območju GZ v obsegu, za katerega se dogovorijo občine na območju GZ, in navodil GZS ter drugih operativnih nalog, ki jih sprejme GZ:

- odgovoren je za izvajanje operativnih nalog gasilskih organizacij na območju GZ;
- nadzira pripravljenost, organiziranost in tehnično opremljenost nižjih poveljstev in njihovih gasilskih enot;
- skrbi za strokovno usposabljanje gasilcev po programih v pristojnosti GZ;
- izdeluje strokovne usmeritve za opremljanje gasilskih enot z gasilsko tehniko ter zaščitnimi in gasilnimi sredstvi;
- skrbi za urejenost radijskih zvez za potrebe gasilskih enot v okviru sistema za alarmiranje;
- vodi vaje in nastope gasilskih enot, organizirane na ravni GZ;
- skrbi za povezanost GZ s Štabom oziroma Štabi CZ, ter predstavlja GZ in poveljstvo v tistih organih in organizacijah, ki opravljajo naloge, pomembne za operativno delovanje gasilstva;
- v obmejnih GZ sodeluje z lokalnimi poveljstvi sosednjih držav;
- vodi večje gasilske intervencije v primeru požara ali drugih nesreč;
- organizira in vodi izdelavo analiz gasilskih intervencij večjega obsega na področju GZ;
- predseduje tekmovalnemu odboru na gasilskih tekmovanjih, ki jih organizira GZ, v kolikor ima tečaj za specialnost »sodnik gasilskih in gasilškošportnih tekmovalnih disciplin«;
- daje soglasje k izobraževanju;
- predseduje tekmovalnemu odboru na tekmovanju GZ, v kolikor ima tečaj za specialnost »sodnik gasilskih in gasilškošportnih tekmovalnih disciplin«;
- odgovoren je za izdelavo gasilskega operativnega načrta;
- je član občinskega Štaba CZ.

4.15 Namestnik poveljnika GZ

Namestnik poveljnika GZ:

- pomaga poveljniku pri izvajanju strokovno-tehničnih nalog in ga v odsotnosti ali z njegovim pooblastilom zamenjuje z vsemi dolžnostmi in pravicami;

- opravlja administrativne strokovno-tehnične naloge poveljstva GZ in vodi evidenco s področja gasilske operative.

4.16 Podpoveljnik GZ

Podpoveljnik GZ pomaga poveljniku pri izvajanju strokovno-tehničnih nalog, za katere ga poveljnik pooblasti, in ga s pooblastilom zamenjuje z vsemi dolžnostmi in pravicami.

4.17 Pomočnik poveljnika za poklicno gasilstvo

Pomočnik poveljnika za poklicno gasilstvo v poveljstvu GZ:

- skrbi za povezovanje prostovoljnih in poklicnih gasilcev;
- spremlja delo pripravlja predloge za sodelovanje s poklicno enoto na strokovno-tehničnem področju;
- sodeluje pri izvajanju nalog poveljstva GZ, ki so v skupnem interesu prostovoljnih in poklicnih gasilcev.

4.18 Pomočnik poveljnika za gasilstvo v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah (skrajšano: v podjetjih)

Pomočnik poveljnika za gasilstvo v podjetjih v poveljstvu GZ:

- pripravlja predloge za strokovne rešitve oblik delovanja gasilstva v podjetjih;
- skrbi za oblike sodelovanja gasilstva v podjetjih na nivoju GZ.

4.19 Pomočnik poveljnika za gasilsko tehniko

Pomočnik poveljnika za gasilsko tehniko v poveljstvu GZ:

- sodeluje pri načrtovanju gasilske tehnike za gasilske organizacije na področju GZ;
- opravlja kontrolo vzdrževanja in preizkušanja gasilske tehnike v gasilskih organizacijah GZ;
- sodeluje pri pripravi predlogov za zamenjavo gasilske tehnike v gasilskih enotah, pomembne za področje GZ;
- sodeluje pri pripravi predlogov tehničnih izboljšav in normativov na področju gasilske tehnike.

4.20 Pomočnik poveljnika za gasilska tekmovanja

Pomočnik poveljnika za gasilska tekmovanja v poveljstvu GZ mora imeti opravljeno specialnost »sodnik gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin«. Opravlja naslednje naloge:

- odgovoren je za organizacijo gasilskih tekmovanj v GZ, predlaga izbiro gasilskih in gasilskošportnih disciplin;
- s predlogi sodeluje pri spremembah tekmovalnih pravil GZS;
- opravlja nadzor meddruštvenih tekmovanj širšega pomena;
- vodi tekmovanja na nivoju GZ.

4.21 Pomočnik poveljnika za zveze

Pomočnik poveljnika za zveze v poveljstvu GZ:

- sodeluje pri načrtovanju sistema alarmiranja v okviru zaščite in reševanja in opravlja nadzor nad pravilnostjo uporabe načrta alarmiranja gasilskih organizacij na območju GZ;
- sodeluje pri strokovnem usposabljanju uporabnikov zvez v gasilskih organizacijah;
- skrbi za vodenje evidence naprav za alarmiranje in radijskih naprav v GZ.

4.22 Pomočnik poveljnika za strokovno usposabljanje

Pomočnik poveljnika za strokovno usposabljanje v poveljstvu GZ:

- skrbi za organizacijo nadaljevalnih tečajev za gasilca, tečajev za vodje skupine, vodje enote, strojnike in uporabnike radijskih postaj;
- sodeluje pri organizaciji tečajev in seminarjev v pristojnosti GZS, ki se izvajajo v poveljstvu GZ;
- pripravlja predloge kandidatov za tečaje in seminarje, ki jih izvaja GZS;
- organizira posvetovanja, seminarje in druge strokovne aktivnosti pri usposabljanju s področja požarne varnosti za delavce in občane;
- organizira dopolnilno strokovno usposabljanje gasilcev na nivoju GZ.

4.23 Pomočnik poveljnika za naprave za zaščito dihal

Pomočnik poveljnika za naprave za zaščito dihal v poveljstvu GZ:

- sodeluje pri načrtovanju naprav za zaščito dihal v GZ in vodi evidenco o napravah, nosilcih in skrbnikih naprav za zaščito dihal na nivoju GZ;
- sodeluje pri vzgoji nosilcev naprav za zaščito dihal;
- skrbi za preglede, preizkušanje in servisiranje naprav za zaščito dihal;
- pripravlja strokovne rešitve za vzdrževanje in nabavo naprav za zaščito dihal.

4.24 Pomočnik poveljnika za ukrepe pri nevarnih snoveh

Pomočnik poveljnika za ukrepe pri nevarnih snoveh v poveljstvu GZ:

- sodeluje pri načrtovanju opreme gasilskih enot za intervencije pri nevarnih snoveh na območju GZ;
- sodeluje pri dopolnilnem usposabljanju reševalcev ob nesrečah z nevarnimi snovmi in nadzoruje delo reševalcev v GZ;
- sodeluje pri pripravi ukrepov in predlogov za strokovne dopolnitve na področju tehnike in usposabljanja za potrebe reševanja pri nesrečah z nevarnimi snovmi.

4.25 Pomočnik poveljnika za prvo pomoč

Pomočnik poveljnika za prvo pomoč v poveljstvu GZ:

- skrbi za opremljenost s sredstvi prve pomoči;
- spodbuja in preverja usposabljanje za prvo pomoč;
- spremlja stanje zdravstvenih pregledov operativnih gasilcev.

D/ Pravice in dolžnosti regijskega poveljstva

4.26 Regijski poveljnik

Regijski poveljnik opravlja strokovno-tehnične naloge gasilstva za področje regije:

- ugotavlja in skrbi za operativno pripravljenost na ravni regije;
- vodi in sodeluje pri vodenju večjih in zahtevnejših intervencij na območju regije;
- vodi gasilske nastope, organizirane na ravni regije;
- predseduje tekmovalnemu odboru na regijskih tekmovanjih, v kolikor ima tečaj za specialnost »sodnik gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin«;
- nadzira strokovno usposabljanje, ki ga organizirajo GZ;
- sodeluje pri načrtovanju opremljanja gasilskih enot z gasilsko zaščitno in reševalno opremo, pomembno za celotno regijo;
- sodeluje s poveljnikom oz. poveljstvom dežele sosednje države pri načrtovanju in razvijanju skupnih gasilskih nalog;

- je član regijskega Štaba CZ in sodeluje s pristojno izpostavo za zaščito in reševanje;
- sklicuje in vodi regijsko poveljstvo ter skrbi za uresničevanje sprejetih nalog;
- nadzira izvajanje operativnih in drugih strokovno-tehničnih nalog GZS, za izvajanje katerih so zadolžena poveljstva GZ.

4.27 Namestnik regijskega poveljnika

Namestnik regijskega poveljnika opravlja vse naloge in ima vsa pooblastila regijskega poveljnika v času, ko le-ta poveljnik ne more opravljati svojih nalog.

4.28 Člani regijskega poveljstva

Člani regijskega poveljstva so vsi poveljniki GZ z območja regije.

E/ Pravice in dolžnosti članov poveljstva GZS

4.29 Poveljnik GZS

Poveljnik GZS opravlja in je pristojen ter odgovoren za strokovno-tehnične naloge GZS:

- sodeluje pri vodenju intervencij pri večjih požarih in drugih naravnih in drugih nesrečah;
- skrbi za povezanost gasilstva v sistemu zaščite in reševanja;
- daje predloge in mnenja o opravljanju strokovnih nalog gasilstva v državi;
- sodeluje z gasilskimi poveljstvi sosednjih in drugih držav;
- je član Štaba Civilne zaščite RS;
- sklicuje in vodi poveljstvo GZS;
- odgovoren je za izvajanje operativnih nalog GZS;
- sodeluje pri izdelavi strokovno-tehničnih nalog in analiz s tega področja;
- sodeluje z regijami pri organiziranju in načrtovanju operativnih nalog in načrtovanja specialne gasilske tehnike;
- vodi vaje in nastope (tekmovalnja, parade ...), organizirane na ravni države;
- sodeluje in usmerja delo na področju strokovnega in psihofizičnega usposabljanja operativnih gasilcev na ravni države;
- biti mora sodnik gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin;
- predseduje tekmovalnemu odboru na tekmovaljih, ki jih organizira GZS;
- organizira in vodi tudi druge strokovno-tehnične naloge, za katere ga pooblastijo organi GZS;
- vodi izdelavo analiz velikih oziroma katastrofalnih požarov v državi ter naravnih in drugih nesreč.

4.30 Namestnik poveljnika GZS

Namestnik poveljnika GZS pomaga poveljniku pri izvajanju strokovno-tehničnih nalog in ga v njegovi odsotnosti zamenjuje z vsemi pooblastili.

4.31 Podpoveljnik GZS

Podpoveljnik GZS pomaga poveljniku pri izvajanju strokovno-tehničnih nalog, za katere ga poveljnik pooblasti, in ga s pooblastilom zamenjuje z vsemi dolžnostmi in pravicami.

4.32 Regijski poveljniki

Regijski poveljniki so člani poveljstva GZS.

4.33 Pomočnik poveljnika za poklicno gasilstvo

Pomočnik poveljnika za poklicno gasilstvo v poveljstvu GZS opravlja naslednje naloge:

- pripravlja analize stanja strokovno-tehnične dejavnosti poklicnih gasilcev;
- pripravlja predloge za opravljanje strokovno-tehničnih nalog v poklicnem gasilstvu;
- pripravlja predloge za izvajanje skupnih nalog prostovoljnih in poklicnih gasilcev ter sodeluje pri drugih nalogah poveljstva GZS.

4.34 Pomočnik poveljnika za gasilstvo v podjetjih in zavodih

Pomočnik poveljnika za gasilstvo v podjetjih in zavodih v poveljstvu GZS opravlja naslednje naloge:

- pripravlja analize stanja gasilstva v podjetjih in zavodih ter predloge za strokovno-tehnično delovanje;
- pripravlja predloge za sodelovanje in povezovanje gasilcev v podjetjih in zavodih na področju Slovenije;
- sodeluje pri organiziranju in opravljanju strokovno-tehničnih nalog na področju gasilstva;
- vodi Komisijo za industrijsko gasilstvo.

4.35 Pomočnik poveljnika za gasilsko tehniko

Pomočnik poveljnika za gasilsko tehniko v poveljstvu GZS opravlja naslednje naloge:

- pripravlja predloge in mnenja za izboljšavo tehničnih normativov gasilske zaščitne in reševalne opreme;
- pripravlja predloge tehničnih izboljšav gasilske zaščitne in reševalne opreme;
- pripravlja načrtovanje in strokovna mnenja za gasilsko zaščitno in reševalno opremo;
- sodeluje s podjetji, ki proizvajajo gasilsko zaščitno in reševalno opremo;
- pripravlja predloge za oblikovanje zalog rezervnih delov ter gasilske zaščitne in reševalne opreme za gasilstvo v Sloveniji;
- pripravlja predloge za oblike servisiranja ter vzdrževanja gasilske zaščitne in reševalne opreme;
- sodeluje pri strokovnem usposabljanju s področja gasilske zaščitne in reševalne opreme;
- vodi Komisijo za gasilsko tehniko.

4.36 Pomočnik poveljnika za gasilska tekmovanja

Pomočnik poveljnika za gasilska tekmovanja v poveljstvu GZS opravlja naslednje naloge:

- pripravlja osnutke in spremembe za gasilska tekmovanja;
- pripravlja predloge gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin;
- pripravlja organizacijo in predloge za izvedbo državnih gasilskih tekmovanj;
- vodi tekmovanja, ki jih organizira GZS;
- pripravlja predloge za sodelovanje slovenskih gasilcev na mednarodnih tekmovanjih;
- skrbi za nadzor meddruštvenih tekmovanj, na katerih sodelujejo gasilci iz cele Slovenije ali drugih držav, in sodeluje pri usposabljanju sodnikov za sojenje gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin;
- biti mora mednarodni sodnik;
- vodi Komisijo za gasilska tekmovanja.

4.37 Pomočnik poveljnika za strokovno usposabljanje

Pomočnik poveljnika za strokovno usposabljanje v poveljstvu GZS opravlja naslednje naloge:

- proučuje vprašanja strokovnega usposabljanja gasilcev ter pripravlja predloge za programe in učne načrte usposabljanja za čine ter gasilske specialnosti;
- organizira in vodi tečaje ter seminarje v pristojnosti GZS;
- organizira posvetovanja in dopolnilna usposabljanja gasilskih vodij;
- predlaga imenovanje članov in predsednika izpitnih komisij za usposabljanja v pristojnosti GZS;
- izdelava predlog kandidatov za napredovanja v čine za gasilske vodje, ki so v pristojnosti GZS;
- sodeluje z Upravo RS za zaščito in reševanje v zvezi z izobraževanjem in usposabljanjem gasilcev ter drugih reševalcev v sistemu zaščite in reševanja;
- je član Programskega sveta Gasilske šole;
- sodeluje z gasilskimi šolami drugih držav na področju izobraževanja in usposabljanja gasilcev;
- vodi Komisijo za strokovno usposabljanje.

4.38 Pomočnik poveljnika za ukrepe ob nesrečah z nevarnimi snovmi

Pomočnik poveljnika za ukrepe ob nesrečah z nevarnimi snovmi v poveljstvu GZS opravlja naslednje naloge:

- pripravlja predloge in mnenja za tehnična navodila pri intervencijah ob nesrečah z nevarnimi snovmi;
- pripravlja predloge za uporabo primerne gasilsko zaščitne in reševalne opreme za intervencije ob nesrečah z nevarnimi snovmi;
- pripravlja predloge za zaščitno in reševalno opremo, potrebno za intervencije ob velikih nesrečah z nevarnimi snovmi;
- spremlja ugotovitve in spoznanja na področju nevarnih snovi in sodeluje z gasilci drugih držav ter komisijo CTIF;
- sodeluje pri usposabljanju gasilcev za intervencije ob nesrečah z nevarnimi snovmi;
- sodeluje pri večjih intervencijah ob nesrečah z nevarnimi snovmi;
- vodi Komisijo za nevarne snovi.

4.39 Pomočnik poveljnika za požare v naravi

Pomočnik poveljnika za požare v naravi v poveljstvu GZS opravlja naslednje naloge:

- spremlja področje požarov v naravi in pripravlja strokovne podlage, mnenja in navodila za področje požarov v naravi;
- pripravlja predloge za uporabo primerne gasilsko zaščitne in reševalne opreme za intervencije gašenja požarov v naravi;
- spremlja ugotovitve in spoznanja na področju požarov v naravi v tujini in sodeluje z gasilci drugih držav ter komisijo CTIF;
- sodeluje pri pripravi učnih programov in pri usposabljanju gasilcev za gašenje požarov v naravi;
- sodeluje pri večjih intervencijah gašenja požarov v naravi;
- vodi Komisijo za požare v naravi.

4.40 Pomočnik poveljnika za tehnične intervencije

Pomočnik poveljnika za tehnične intervencije v poveljstvu GZS opravlja naslednje naloge:

- spremlja področje tehničnih intervencij in pripravlja strokovne podlage, mnenja in navodila za področje tehničnih intervencij;
- pripravlja predloge za uporabo primerne gasilsko zaščitne in reševalne opreme za tehnične intervencije;
- spremlja ugotovitve in spoznanja na področju tehničnih intervencij v tujini in sodeluje z gasilci drugih držav;
- sodeluje z Upravo RS za zaščito in reševanje v zvezi z izvajanjem nalog gasilskih enot

- širšega pomena;
- sodeluje pri pripravi učnih programov in usposabljanju gasilcev za tehnično reševanje;
- vodi Komisijo za tehnične intervencije.

4.41 Pomočnik poveljnika za prvo medicinsko pomoč

Pomočnik poveljnika za prvo medicinsko pomoč opravlja naslednje naloge:

- spremlja področje prve medicinske pomoči in pripravlja strokovne podlage, mnenja in navodila za področje PMP na nivoju GZS;
- spremlja stanje kadrovske usposobljenosti v GZ in enotah;
- spremlja izobraževanje s področja PMP;
- sodeluje z Upravo RS za zaščito in reševanje ter Rdečim križem Slovenije v zvezi z izvajanjem izobraževanja in opravljanja drugih enot PMP.

F/ Strokovna usposobljenost in izvolitev gasilskih vodij

4.42 Gasilska strokovna usposobljenost

Za opravljanje gasilske službe morajo imeti gasilski vodje in njihovi namestniki naslednjo temeljno strokovno usposobljenost :

- gasilec: čin »gasilec«,
- vodja skupine: čin »višji gasilec«,
- vodja oddelka: čin »nižji gasilski častnik«,
- vodja voda: čin »gasilski častnik«,
- poveljnik PGD I. in II. kategorije: čin »gasilski častnik«,
- poveljnik PGD III. in višje kategorije: čin »višji gasilski častnik«,
- občinski poveljnik: čin »višji gasilski častnik«,
- poveljnik GZ: čin »višji gasilski častnik«,
- regijski poveljnik: čin »višji gasilski častnik«,
- poveljnik GZS: čin »visoki gasilski častnik«.

Pomočniki poveljnika morajo imeti opravljeno tudi ustrezno usposabljanje za naziv specialnosti.

Podrobneje so zahteve določene v poglavju o izobraževanju.

4.43 Splošna izobrazba

Za opravljanje funkcij poveljnika, namestnika in podpoveljnika PGD je potrebna najmanj V. stopnja izobrazbe. V primeru, da poveljnik svoje delo opravlja poklicno, mora imeti izobrazbo najmanj VI. stopnje.

Za opravljanje funkcij sektorskega in občinskega poveljnika ter podpoveljnika je potrebna splošna izobrazba najmanj V. stopnje.

Za opravljanje funkcije poveljnika in drugih gasilskih vodij v poveljstvu GZ je potrebna splošna izobrazba V. stopnje. V primeru, da gasilski vodja opravlja funkcijo poklicno, mora imeti najmanj VI. stopnjo izobrazbe.

Za opravljanje funkcije regijskega poveljnika in njegovega namestnika je potrebna splošna

izobrazba najmanj VI. stopnje.

Za opravljanje funkcij gasilskih vodij v poveljstvu GZS je potrebna splošna izobrazba najmanj VI. stopnje, za poveljnika in namestnika poveljnika GZS pa VII. stopnje.

4.44 Volitve gasilskih vodij

Poveljnika in namestnika poveljnika PGD izvoli najvišji organ društva na predlog operativnih članov v PGD po predhodnem soglasju občinskega poveljnika. Soglasje se nanaša le na upoštevanje določil o splošni izobrazbi in gasilski strokovni usposobljenosti iz Pravil gasilske službe prostovoljnih gasilcev. Podpoveljnika in ostale člane poveljstva na predlog poveljnika društva imenuje Upravni odbor društva.

Sektorske poveljnike izvolijo poveljniki PGD ali drugih gasilskih enot v sektorju po predhodnem pisnem soglasju občinskega poveljnika. Soglasje se nanaša le na upoštevanje določil o splošni izobrazbi in gasilski strokovni usposobljenosti iz Pravil gasilske službe prostovoljnih gasilcev.

Občinskega poveljnika in podpoveljnika izvolijo poveljniki PGD po predhodnem pisnem soglasju poveljnika GZ. Soglasje se nanaša le na upoštevanje določil o splošni izobrazbi in gasilski strokovni usposobljenosti iz Pravil gasilske službe prostovoljnih gasilcev.

V občinah, v katerih delujejo poklicni gasilci, poveljnika na predlog gasilskega poveljstva imenuje župan.

Poveljnika in namestnika poveljnika GZ izvoli najvišji organ GZ na podlagi predloga poveljnikov nižjih poveljstev in poveljnikov poklicnih gasilskih enot po predhodnem pisnem soglasju regijskega poveljnika. Podpoveljnika GZ in ostale člane poveljstva na predlog poveljnika GZ izvoli Upravni odbor GZ.

Regijskega poveljnika predlagajo poveljniki GZ, izvoli pa ga Svet regije po predhodnem pisnem soglasju poveljnika GZS. Namestnika regijskega poveljnika izvoli Svet regije na predlog regijskega poveljnika in po predhodnem pisnem soglasju poveljnika GZS.

Poveljnika GZS in namestnika poveljnika GZS izvoli Kongres GZS v skladu s postopkom, določenim s Statutom GZS, ob upoštevanju določil o splošni izobrazbi in gasilski strokovni usposobljenosti iz Pravil gasilske službe prostovoljnih gasilcev. Podpoveljnika GZS in pomočnike poveljnika na predlog poveljnika izvoli Upravni odbor GZS.

Vsi gasilski vodje so izvoljeni za dobo 5 let. Mandatna doba se šteje od posameznega Kongresa GZS do naslednjega Kongresa. Nadomestne volitve se opravijo za čas, kot bi ga imel prvotno izvoljeni član do poteka mandata.

Za gasilskega vodjo je lahko predlagan kandidat, ki ima zdravstveno sposobnost, katero se dokazuje z veljavnim zdravniškim pregledom.

Gasilski vodja višjega nivoja ne more biti hkrati poveljnik nižjega nivoja, razen v primeru, ko eno od funkcij opravlja poklicno.

4.45 Razrešitev gasilskih vodij

Gasilskemu vodji lahko preneha funkcija pred potekom mandata zaradi zdravstvenih razlogov, odstopa ali odpoklica. Odpoklic se izvede po enakem postopku kot izvolitev, ko več kot polovica vseh članov, ki imajo volilno pravico, ugotovi, da gasilski vodja nima njihovega zaupanja.

Gasilske vodje razrešuje organ, ki jih je izvolil.

5. IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE PROSTOVOLJNIH GASILCEV

5.1 Temeljno strokovno izobraževanje in usposabljanje za prostovoljne gasilce in gasilske vodje obsega:

- osnovno usposabljanje za gasilca in nadaljevalni tečaj za gasilca;
- tečaj za vodjo skupine;
- tečaj za vodjo enote/oddelka;
- tečaj za vodjo enot/voda, čete;
- tečaj za člane višjih poveljstev;
- tečaj za gasilske vodje v regiji in državi.

5.2 Dopolnilno strokovno izobraževanje in usposabljanje

Dopolnilno strokovno izobraževanje in usposabljanje zajema izobraževanje in usposabljanje za specialnosti in se izvaja s tečaji:

Področje	Specialnost	Oznaka
Strojništvo	strojnik	STR
	strojnik avtolestve	STAL
	orodjar	ORD
Zaščita dihal	uporabnik dihalnega aparata	IDA
	skrbnik dihalnih zaščitnih naprav	SDZN
Gašenje notranjih požarov	Modul A	GNPA
	Modul B	GNPB
	Modul C	GNPC
Radijske zveze	uporabnik radijskih postaj	URP
	inštruktor radijskih zvez	IRP
Tehnično reševanje	tehnični reševalec	TR
Nevarne snovi	reševalec ob nesrečah z nevarnimi snovmi	NS
Požari v naravi	gašenje požarov v naravnem okolju	GNO
Reševanje na vodi in iz vode	reševalec na vodi	RNV
	vodja čolna	VČOL
	potapljač *	PTI
	potapljač **	PTII
	potapljač ***	PTIII
Ocenjevanje gasilskošportnih tekmovalnih disciplin	sodnik gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin	SOD
Poučevanje	inštruktor	INŠ
	predavatelj	PRED

Prva pomoč		
	bolničar	BOL
Informatika v gasilstvu		
	informatik	INF
Vodenje članic		
	vodja članic	VČL
Vodenje mladine		
	mentor mladine	MEN
	mentor mladine I	MENI
Preventiva		
	preventivec	PREV

5.3 Ostala dopolnilna strokovna izobraževanja in usposabljanja:

- usposabljanje za varno delo z motorno žago,
- usposabljanje za delo s helikopterjem.

5.4 Izobraževanje in usposabljanje za organizacijske in preventivne naloge

Strokovno izobraževanje in usposabljanje za organizacijske in preventivne naloge obsega:

- tečaj za višjega strokovnega svetovalca.

5.5 Pogoji za opravljanje strokovnega izobraževanja in usposabljanja

Kandidat se lahko vključi v posamezne oblike izobraževanja in usposabljanja, če izpolnjuje predpisane pogoje glede staža v gasilski organizaciji in osnovne strokovne usposobljenosti.

Gasilec in operativni vodja:

- osnovno usposabljanje za gasilca lahko opravi pripravnik, ko dopolni 16 let;
- nadaljevalni tečaj za gasilca opravi gasilec po uspešno opravljenem osnovnem usposabljanju, najkasneje pa v 2 letih;
- tečaj za vodjo skupine lahko opravi kandidat, ki ima najmanj 2 leti aktivnega staža v činu »gasilec«;
- tečaj za vodjo enote lahko opravi kandidat, ki ima:
  - najmanj 2 leti aktivnega staža od izpita za vodjo skupine;
- tečaj za vodjo enot lahko opravi kandidat, ki ima:
  - najmanj 2 leti aktivnega staža od izpita za vodjo enote in splošno izobrazbo najmanj V. stopnje;
  - najmanj VI. stopnjo splošne izobrazbe in 3 leta staža od izpita za gasilca;
- tečaj za člane višjih poveljstev lahko opravi kandidat, ki ima:
  - opravljen izpit za vodjo enot in ima najmanj 3 leta aktivnega staža kot poveljnik gasilskega društva;
  - najmanj 2 leti od izpita za vodjo enot in najmanj VII. stopnjo splošne šolske izobrazbe;
  - najmanj 4 leta od izpita za vodjo enot in najmanj VI. stopnjo splošne šolske izobrazbe;
  - najmanj 7 let od izpita za vodjo enot in najmanj V. stopnjo splošne šolske izobrazbe;
- tečaj za gasilske vodje v regiji in državi lahko opravi kandidat, ki ima:
  - najmanj 10 let aktivnega staža od izpita za člana višjih poveljstev in splošno izobrazbo najmanj VI. stopnje;
  - 5 let aktivnega staža od izpita za člana višjih poveljstev in splošno izobrazbo najmanj VII. stopnje;
  - predlog poda poveljnik GZS.

Višji strokovni svetovalec:

- tečaj za višjega strokovnega svetovalca lahko opravi član gasilske organizacije, ki ima najmanj VI. stopnjo izobrazbe in opravljen tečaj za vodjo enote.

Po končanem teoretičnem in praktičnem pouku se opravi predpisani izpit.

5.6 Pogoji za izobraževanje in strokovno usposabljanje za gasilske specialnosti in organizacijske funkcije

5.6.1 Strojništvo

- tečaj za strojnike lahko opravi kandidat, ki ima opravljen nadaljevalni tečaj za gasilca;
- tečaj za strojnika avtolestve lahko opravi kandidat, ki ima izpit za strojnika in izpit za voznika motornih vozil C-kategorije;
- tečaj za orodjarja lahko opravi kandidat, ki ima izpit za vodjo skupine in strojnika.

5.6.2 Zaščita dihal

- tečaj za nosilca dihalnega aparata lahko opravi kandidat, ki ima izpit za gasilca;
- tečaj za skrbnika dihalnih zaščitnih naprav lahko opravi kandidat, ki ima tečaj za vodjo enote, tečaj za nosilca dihalnega aparata in splošno izobrazbo najmanj IV. stopnje.

5.6.3 Gašenje notranjih požarov

- Modul A: tečaj za gašenje notranjih požarov lahko opravi kandidat, ki ima opravljen tečaj specialnosti za nosilca dihalnega aparata;
- Modul B: tečaj lahko opravi kandidat, ki ima opravljen tečaj za gašenje požarov – modul A;
- Modul C: tečaj lahko opravi kandidat, ki ima opravljen tečaj za gašenje požarov – modul B.

5.6.4 Radijske zveze

- tečaj za uporabnika radijskih postaj lahko opravi kandidat, ki ima izpit za gasilca;
- tečaj za inštruktorja radijskih zvez, lahko opravi kandidat, ki ima izpita za vodjo skupine in uporabnika radijskih postaj ter splošno izobrazbo najmanj IV. stopnje.

5.6.5 Tehnično reševanje

- tečaj za tehničnega reševalca lahko opravi kandidat, ki ima izpit za gasilca in splošno izobrazbo najmanj III. stopnje.

5.6.6 Nevarne snovi

- tečaj za reševalca ob nesrečah z nevarnimi snovmi lahko opravi kandidat, ki ima izpit za vodjo skupine in tečaj za nosilca izolirnega dihalnega aparata ter splošno izobrazbo najmanj IV. stopnje.

5.6.7 Požari v naravi

- tečaj za gašenje požarov v naravnem okolju lahko opravi kandidat, ki ima izpit za gasilca.

5.6.8 Reševanje na vodi in iz vode

- Tečaj za reševanje na vodi in iz vode lahko opravi kandidat, ki ima izpit za gasilca.
- Tečaj za voditelja čolna se prizna kandidatu, ki je opravil tečaj za voditelja čolna in ima izpit za vodjo skupine.
- Tečaj za potapljača * (ena zvezdica) lahko opravi kandidat, ki ima izpit za gasilca.
- Tečaj za potapljača ** (dve zvezdici) lahko opravi kandidat, ki ima izpita za vodjo skupine in potapljača* (ena zvezdica).
- Tečaj za potapljača reševalca lahko opravi kandidat, ki ima izpite za vodjo skupine, voditelja čolna in potapljača ** (dve zvezdici) in je usposobljen po CMAS.

5.6.9 Ocenjevanje gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin

- tečaj za sodnika gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin lahko opravi kandidat, ki ima izpit za vodjo enote.

5.6.10 Poučevanje

Inštruktor in predavatelj za posamezno področje mora imeti izobrazbo in znanje ustrezne smeri in stopnje:

- tečaj za inštruktorja lahko opravi kandidat, ki ima izpit za vodjo enot in splošno izobrazbo najmanj V. stopnje;
- tečaj za predavatelja lahko opravi kandidat, ki ima izpit za člana višjih poveljstev oziroma izpit za višjega strokovnega svetovalca in splošno izobrazbo najmanj VI. stopnje.

5.6.11 Prva pomoč

- tečaj za bolničarja lahko opravi kandidat, ki ima izpit za gasilca.

5.6.12 Informatika v gasilstvu

- tečaj za informatika lahko opravi kandidat, ki ima izpit za gasilca.

5.6.13 Vodenje članic

- tečaj za vodjo članic lahko opravi kandidat, ki ima izpit za vodjo enote in najmanj IV. stopnjo splošne izobrazbe oziroma izpit za višjega strokovnega svetovalca.

5.6.14 Vodenje mladine

- tečaj za mentorja mladine lahko opravi kandidat, ki je opravil tečaj za vodjo skupine in ima splošno izobrazbo najmanj IV. stopnje;
- tečaj za mentorja mladine I lahko opravi kandidat, ki ima tečaja za vodjo skupine in mentorja mladine ter splošno izobrazbo najmanj V. stopnje.

5.6.15 Preventiva

- tečaj specialnosti preventive lahko opravi kandidat, ki ima opravljen tečaj za vodjo enot oziroma izpit za višjega strokovnega svetovalca.

5.7 Organizacija izobraževanja in usposabljanja

Organizatorji posameznih oblik strokovnega izobraževanja in usposabljanja so:

- ❖ PGD

- osnovni tečaj za gasilca
- ❖ GZ
  - nadaljevalni tečaj za gasilca
  - tečaj za vodjo skupine
  - tečaj za vodjo enote
  - tečaj za strojnika
  - tečaj za orodjarja
  - tečaj za bolničarja
  - tečaj za uporabnika radijskih postaj
  - tečaj za inštruktorja radijskih zvez
- ❖ GZS
  - vse druge predpisane oblike strokovnega izobraževanja in usposabljanja, ki niso v pristojnosti PGD in GZ.

GZS opravlja tečaje v Gasilski šoli oziroma v drugih izobraževalnih centrih. Lahko jih organizira tudi v GZ, če je dovolj kandidatov in obstajajo kadrovski, materialni in tehnični pogoji za izvedbo tečaja.

Vsak tečaj se zaključi z izpitom pred izpitno komisijo, ki jo imenuje poveljnik.

5.8 Predhodni preizkus znanja

Organizator tečaja za gasilske operativne vodje za vse kandidate opravi predhodni preizkus znanja, da ugotovi raven kandidatove strokovnosti.

Preizkus znanja obsega pisni test z najmanj tremi vprašanji iz splošnih predmetov in najmanj petimi vprašanji iz gasilskih strokovnih predmetov, predpisanih v učnem programu za predhodno nižjo stopnjo.

Kandidat lahko sodeluje na tečaju, če je opravil sprejemni test z najmanj 60 % uspehom.

5.9 Prijava tečaja

Organizator tečaja mora 15 dni pred začetkom tečaja obvestiti višjo GZ o tečaju in datumih izpitov.

Kandidatu, ki je uspešno opravil izpit, organizator izda spričevalo o opravljenem izpitu in diplomu za napredovanje. Spričevalo podpišeta predsednik izpitne komisije in vodja tečaja, diplomu pa predsednik in poveljnik gasilske organizacije, pristojne za organizacijo tečaja.

5.10 Priznanje naziva brez izpita

Brez opravljanja izpita za gasilca ali gasilskega vodjo v gasilskih organizacijah se poklicnemu gasilcu priznajo izpiti, določeni v točki 5.1:

- vodja gasilske enote — gasilec, ki je opravil zaključni izpit za poklic gasilca z 2-letnim stažem v gasilski organizaciji;
- vodja gasilskih enot — gasilec, ki je opravil zaključni izpit za poklic gasilca s 7-letnim stažem v gasilski organizaciji ali član višjega poveljstva - gasilski inženir z 2-letnim stažem v gasilski organizaciji.

Brez opravljenega izpita za posamezne gasilske specialnosti, določene v točki 5.6, se le-te priznajo gasilcem, ki so si s splošno izobrazbo ali drugimi oblikami izobraževanja pridobili znanja, ki ustrezajo učnemu programu GZS.

Upravičenost pridobitve strokovnosti in naziva specialnosti v skladu z določili te točke in dovoljenja iz te točke na osnovi predloženih dokazil ugotavlja GZS.

5.11 Obnovitveno usposabljanje

Nosilci posameznih specialnosti obnavljajo svoja znanja na obnovitvenih tečajih specialnosti.

5.12 Permanentna strokovna izobraževanja in usposabljanja

Gasilske organizacije za strokovno in fizično sposobnost organizirajo permanentno usposabljanje, ki se izvaja v obliki:

- seminarjev in posvetov s teoretičnim in praktičnim spoznavanjem novosti na gasilskem in požarnovarnostnem področju;
- taktičnih vaj in nastopov z gasilskotehničnimi sredstvi;
- gasilskih in gasilskošportnih tekmovanj in priprav za tekmovanja.

Permanentna strokovna izobraževanja in usposabljanja se opravljajo v PGD, GZ, poveljstvih in Gasilski šoli.

5.13 Nošenje oznak specialnosti

Gasilec nosi oznake specialnosti nad levim žepom delovne obleke.

6. POGOJI ZA PRIDOBITEV POSAMEZNE STOPNJE ČINOV, UPORABA GASILSKIH OZNAK IN POLOŽAJNIH FUNKCIJ PRI PREDSTAVLJANJU GASILSKE ORGANIZACIJE IN OPRAVLJANJU GASILSKIH NALOG

6.1. Stopnje činov in pogoji za pridobitev

Z. št.	Stopnje činov	Pogoji za čin
1	Gasilec	Nadaljevalni tečaj za gasilca
2	Gasilec I. st.	Najmanj 7 let v činu gasilec, oziroma najmanj 1 leto v činu gasilec in opravljen eden izmed tečajev za strojnika, strojnika avtolestve, tehničnega reševalca.
3	Gasilec II. st.	Najmanj 7 let v činu gasilec I. st., oziroma najmanj 3 leta v činu gasilec I. st. in opravljen eden izmed tečajev za reševalca na vodi, bolničarja, potapljača *.
4	Višji gasilec	Tečaj za vodjo skupine
5	Višji gasilec I. st.	Najmanj 7 let v činu VG, oziroma najmanj 3 leta v činu VG in opravljen eden izmed tečajev za orodjarja, vodjo čolna, mentorja mladine I.
6	Višji gasilec II. st.	Najmanj 5 let v činu VG I.
7	Nižji gasilski častnik	Tečaj za vodjo enote
8	Nižji gasilski častnik I. st.	Najmanj 7 let v činu NGČ, oziroma najmanj 3 leta v činu NGČ in opravljen eden izmed tečajev za skrbnika dihalnih zaščitnih naprav, sodnika gasilskih in gasilskošportnih disciplin, vodjo članic.
9	Nižji gasilski častnik II. st.	Najmanj 7 let v činu NGČ I., oziroma najmanj 2 leti v činu NGČ I. in imenovanje za namestnika vodje enote oziroma podpoveljnika PGD I. in II. kategorije.
10	Gasilski častnik	Tečaj za vodjo enot

11	Gasilski častnik I. st.	Najmanj 7 let v činu GČ, oziroma najmanj 2 leti v činu GČ in tečaj za inštruktorja, oziroma najmanj 2 leti v činu GČ in imenovanje za poveljnika gasilske enote I. in II. kategorije.
12	Gasilski častnik II. st.	Najmanj 5 let v činu GČ I.
13	Višji gasilski častnik	Tečaj za člana višjega poveljstva
14	Višji gasilski častnik I. st.	Najmanj 5 let v činu VGČ, oziroma 3 leta v činu VGČ in imenovanje za poveljnika GZ.
15	Višji gasilski častnik II. st.	Najmanj 5 let v činu VGČ I.
16	Visoki gasilski častnik	Tečaj za gasilske vodje v regiji in državi
17	Visoki gasilski častnik I. st.	Najmanj 5 let v činu VKGČ, oziroma 3 leta v činu VKGČ in imenovanje za namestnika poveljnika oziroma podpoveljnika GZS.
18	Visoki gasilski častnik II. st.	Najmanj 5 let v činu VKGČ I., oziroma 3 leta v činu VKGČ I. in imenovanje za poveljnika GZS.
STOPNJE ORGANIZACIJSKIH ČINOV IN POGOJI ZA PRIDOBITEV		
19	Višji gasilski častnik organizacijske smeri	Tečaj za višjega strokovnega svetovalca.
20	Višji gasilski častnik organizacijske smeri I. st.	Najmanj 5 let v činu VGČ ORG
21	Višji gasilski častnik organizacijske smeri II. st.	Najmanj 5 let v činu VGČ ORG I.
22	Visoki gasilski častnik organizacijske smeri	
23	Visoki gasilski častnik organizacijske smeri I. st.	Najmanj 5 let v činu VKGČ ORG
24	Visoki gasilski častnik organizacijske smeri II. st.	Najmanj 5 let v činu VKGČ ORG I.

6.2 Pravica nošenja oznak

Pogoj za nošenje oznake položajnih funkcij je izvolitev. Pravica do nošenja oznake položajne funkcije preneha z dnem prenehanja funkcije, razen v primeru pod točko 2.3.

6.3 Nošenje znaka pripadnosti, traku in ploščice z imenom

Znak pripadnosti se na gasilski uniformi nosi na rokavu na levi nadlahtnici, 10 cm pod šivom ramena, na delovni obleki pa na rokavnem žepu.

Znak pripadnosti se na srajci lahko nosi na desnem žepu kot obesek.

Trak z imenom in priimkom se nosi nad poklopцем levega prsnega žepa na delovni in zaščitni obleki.

Ploščica z imenom se nosi na gasilski uniformi na sredini nad poklopцем desnega prsnega žepa, pri ženski uniformi pa na desni strani v višini levega nakazanega žepa.

6.4 Osnovna oblika in velikost znaka pripadnosti

Znak pripadnosti je visok 9 in širok 7 cm, spodnji del znaka je polkrožen. V znaku je grb občine ali posebni znak, za funkcionarje GZS pa državni grb. Za PIGD je v notranjosti znaka logotip podjetja ali drug posebni znak.

Pod oznako je trak z imenom GZ.

Znak ima: ime PGD, grb občine ali posebni znak, ime občine in trak z imenom GZ. Črke napisa so visoke 9 mm, rumene barve, od zunanjega roba so oddaljene 5 mm. Znak ima glede na nivo naslednje barve obrob: PGD - rdečo, GZ - srebrno, GZS – zlato. Trak z imenom GZ je v barvi uniforme. Funkcionarji GZ, v katerih je več občin, poiščejo skupni znak, ki predstavlja vse občine v GZ.

6.5 Oznaka za gasilskega veterana

Ko gasilcu preneha obveznost v gasilski službi, se na podlagi Zakona o gasilstvu in s preimenovanjem v gasilskega veterana na levi rokav gasilske uniforme doda oznaka gasilskega veterana.

Oznaka gasilskega veterana je v obliki dveh lovorovih vejic. Nosi se nad spodnjim robom levega rokava. Spodnji rob našitka mora biti 3 cm od spodnjega roba rokava.

6.6 Osnovna oblika in velikost traku z imenom

Širina traku je 2 cm, dolžina je enaka širini žepa. Barva traku je enaka barvi obleke. Velikost črk je 1,2 cm. Črke so rumene barve. Na trak se napiše začetnica imena s piko in priimek.

6.7 Osnovna oblika in velikost ploščice z imenom

Kovinska ploščica ima pravokotno obliko. V sredini je zapisano ime in priimek v rdeči barvi na zlatorumeni osnovni podlagi. V primeru daljših imen se izdelava kovinske ploščice izvede v dveh vrsticah. Ploščica se na uniformo pripenja z dvema kovinskima iglama s čepki za pripenjanje.

Ploščica je dolga 76 mm in visoka 20 mm. Višina črk je 5 mm. Pri enovrstičnem napisu so črke imena in priimka, ki sta napisana zaporedno, od zgornjega in spodnjega roba ploščice oddaljene po 7,5 mm, v primeru dvovrstičnega napisa pa so črke imena, ki se piše v zgornji vrstici, in priimka, ki se piše v spodnji vrstici, od spodnjega roba ploščice oddaljene po 3 mm, razmik med zgornjo in spodnjo vrstico je 4 mm.

6.8 Nošenje gasilske uniforme in delovne obleke

Člani gasilske organizacije nosijo uniformo in delovno obleko s pripadajočimi oznakami v skladu s Posebnimi pravili gasilske službe prostovoljnih gasilcev.

V letnem času lahko člani in članice pri gasilski uniformi nosijo srajco s kravato brez suknjiča, razen: častne straže, častne enote, nošenje in spremljanje prapora ter predaja in sprejem raporta.

Članice lahko pri gasilski uniformi od 1. 10. do 31. 3. nosijo tudi hlače, od 1. 4. do 30. 9. pa je obvezno nošenje krila.

Paradni pas in bele rokavice se nosijo pri častnih stražah, častnih enotah, pri nošenju in spremljanju prapora, pri predaji in sprejemu raporta na paradah in v postroju, če se nosi čelada.

V primeru, da se v zimskem času pod suknjičem uniforme nosi pulover, mora biti le-ta enake barve kot uniforma.

Gasilec v srajci izven postroja ter v uniformi ali delovni obleki v notranjem prostoru ni dolžan

nositi kape.

V letnem času lahko člani in članice nosijo delovno obleko brez bluže, razen pri izvajanju tekmovalnih disciplin in nalog gasilske službe, pri katerih bluža pomeni zaščito.

V letnem času lahko pri delovni obleki namesto srajce nosijo članice in člani tipizirano polo majico in tipizirano športno kapo.

7. GASILSKA ZAŠČITNA IN REŠEVALNA OPREMA

7.1 Vsebina gasilske zaščitne in reševalne opreme

Gasilska zaščitna in reševalna oprema je:

A/ Gasilska zaščitna oprema:

- osebna zaščitna oprema, namenjena osebni zaščiti gasilca;
- skupna zaščitna oprema, namenjena gasilcem za dodatno zaščito na intervencijah.

B/ Gasilska reševalna oprema:

- gasilsko orodje in oprema, namenjeni gašenju in reševanju na intervencijah;
- gasilska vozila, namenjena prevozu moštva, gasilske opreme, orodja, gasilnih sredstev in drugega materiala.

7.2 Osebna zaščitna oprema

Osebno zaščitno opremo sestavljajo: gasilska zaščitna obleka, podkapa, podobleka, gasilska zaščitna čelada, gasilski zaščitni škornji in gasilske zaščitne rokavice.

7.3 Skupna zaščitna oprema

Skupno zaščitno opremo sestavljajo: zaščitna obleka pred visoko temperaturo, zaščitna obleka pred kemičnimi snovmi, zaščitna obleka pred radioaktivnimi snovmi, zaščitna obleka za reševanje iz vode in na vodi, protivrezne hlače, zaščitni predpasnik pred kemičnimi snovmi, gasilski zaščitni pas, zaščitne rokavice pred kemičnimi snovmi, hlačni ščitnik za zaščito nog in reševalna vrv.

7.4 Gasilska oprema in orodje

Gasilsko opremo in orodje sestavljajo: varovalno orodje in oprema, gasilniki, črpalke, lestve in reševalno orodje ter oprema in drugo orodje ter oprema.

7.5 Gasilska vozila

Gasilska vozila so navedena v gasilski tipizaciji.

7.6 Tipizacija in standardi za gasilsko zaščitno in reševalno opremo

Splošne tehnične zahteve in določitev zaščitne in reševalne opreme ter uporaba posameznih standardov se določa s tipizacijo gasilske opreme.

Splošne tehnične zahteve in vrsto gasilskih vozil ter uporaba posameznih standardov se določa s tipizacijo gasilskih vozil.

Tipizacijo iz 1. in 2. odstavka te točke sprejme Upravni odbor GZS v skladu z Zakonom o gasilstvu.

7.7 Načrtovanje in nabava gasilske zaščitne in reševalne opreme

Načrtovanje potrebne gasilske zaščitne in reševalne opreme, potrebne v PGD, opravi poveljnik društva v sodelovanju z občinskim poveljnikom. Pri tem se upoštevajo merila za organiziranje in opremljanje gasilskih enot.

Pri načrtovanju gasilske zaščitne in reševalne opreme, ki jo gasilska enota uporablja za potrebe intervencij na širšem območju, kot je tisto, za katerega je ustanovljena, poveljnik sodeluje z občinskim poveljnikom in poveljstvom GZ oziroma GZS.

Gasilska organizacija lahko nabavlja zaščitno in reševalno opremo, ki ustreza tipizaciji GZS in je v skladu z Merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot. Za posebne potrebe se izjemoma lahko nabavi tudi oprema, ki je tipizacija GZS ne obravnava, če je v skladu z evropsko standardizacijo.

7.8 Uporaba gasilske zaščitne in reševalne opreme

Uporaba posamezne vrste gasilske zaščitne in reševalne opreme ter čas uporabe določi gasilski vodja, ki vodi enoto v intervenciji. Zaščitna in reševalna oprema mora biti občasno pregledana in preizkušena v skladu z navodili proizvajalca, s Pravili gasilske službe in zakonskimi predpisi.

Gasilska enota lahko uporablja gasilsko zaščitno in reševalno opremo, ki je nepoškodovana ter zagotavlja varnost gasilca in okolja, kjer se opravlja gasilsko delo.

7.9 Vzdrževanje gasilske zaščitne in reševalne opreme

Člani gasilske organizacije oz. gasilske enote so gasilsko zaščitno in reševalno opremo dolžni vzdrževati v uporabnem stanju ter z njo pravilno ravnati. Za vzdrževanje sredstev v uporabnem stanju so odgovorni predvsem vodje gasilskih enot in člani, zadolženi za posamezna sredstva.

Gasilska zaščitna in reševalna oprema se uporablja po navodilih proizvajalcev. Pri uporabi se mora upoštevati navodila in predpise s področja varnosti in zdravja pri delu.

7.10 Pregledi in preizkušnje gasilske zaščitne in reševalne opreme

S pregledom gasilske zaščitne in reševalne opreme se zagotavlja stalni pregled nad stanjem opreme, pravočasno se odkrijejo in odpravijo pomanjkljivosti ali okvare.

Poškodovano oz. pokvarjeno gasilsko zaščitno in reševalno opremo se mora izločiti in dati v popravilo.

Poškodovane oz. pokvarjene gasilske zaščitne in reševalne opreme se ne sme uporabljati pri vajah in intervencijah.

7.11 Pregledi gasilske zaščitne in reševalne opreme

Pregledi gasilske zaščitne in reševalne opreme so: pred in po uporabi na vajah in intervencijah ter mesečni, izredni in servisni pregledi. O mesečnih pregledih in pregledih, ki jih določijo proizvajalci, se vodi predpisana evidenca.

Pred in po uporabi gasilske zaščitne in reševalne opreme se opravi pregled krmilnih, signalnih in varnostnih naprav. Po uporabi se opravi tudi vizualni pregled opreme.

Pri mesečnih pregledih se opravi pregled gasilske zaščitne in reševalne opreme, da se ugotovi njena uporabnost in delovanje, ter se zagotovi redno vzdrževanje, v skladu z navodili proizvajalca.

Izredni pregled gasilske zaščitne in reševalne opreme se opravi na zahtevo poveljnika PGD, občinskega poveljnika oziroma poveljnika GZ. V zahtevi se določi, katera gasilska zaščitna in reševalna oprema se bo pregledala. Izredni pregled je lahko napovedan ali nenapovedan.

Servisni pregled se opravi po izteku predpisanega roka uporabe, ki ga določi proizvajalec. Servisni pregled opravi strokovna oseba v servisni delavnici ali v gasilskem orodišču.

8. GASILSKA TEKMOVANJA PROSTOVOLJNIH GASILCEV

8.1 Namen in vrste gasilskih tekmovanj

Gasilska tekmovanja se organizirajo in izvajajo za preverjanje in pridobitev strokovne in fizične sposobnosti gasilcev, za preverjanje psihofizične in strokovne usposobljenosti operativnih gasilcev, za spoznavanje in utrjevanje medsebojnih odnosov ter izmenjavo izkušenj.

Tekmovanja so: društvena, meddruštvena, občinska, tekmovanja GZ, regijska, državna, mednarodna, pokalno tekmovanje GZS in tekmovanja v počastitev dogodkov ali spomina na osebe, ki imajo izjemne zasluge za razvoj in napredek gasilstva.

Organizatorji tekmovanj za prehodne pokale in memorialna tekmovanja, na katerih sodelujejo tekmovalne enote iz več GZ ali različnih območij ter tujine, morajo dobiti predhodno soglasje in napotila poveljnika GZS.

Tekmovanj se lahko udeležijo gasilske enote iz Slovenije in drugih držav. Soglasje za udeležbo tekmovalnih enot v tujini daje poveljnik GZS, razen za udeležbo na obmejnih tekmovanjih. Za udeležbo tekmovalnih enot na obmejnih tekmovanjih v tujini daje soglasje regijski poveljnik.

Navodila za izvedbo gasilskih tekmovanj so podrobno opisana v Pravilih za gasilske in gasilskošportne tekmovalne discipline. Obvezno razlago pravil gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin daje Komisija za tekmovanja pri GZS.

8.2 Razvrstitev tekmovalnih enot

Tekmovalne enote so razvrščene v dve tekmovalni skupini, prostovoljne in poklicne, glede na starost in spol pa v tekmovalne kategorije.

Tekmovalne kategorije so:

- pionirji,
- pionirke,
- mladinci,
- mladinke,
- člani A,
- člani B,
- članice A,
- članice B,
- starejši gasilci,
- starejše gasilke,
- poklicni gasilci A,

- poklicni gasilci B.

Organizator tekmovanja lahko predpiše tudi drugačne tekmovalne kategorije.

Tekmovalne enote članic in članov B lahko na lastno željo tekmujejo v kategoriji A.

Člani in članice lahko nastopajo le v tekmovalni enoti tistega PGD v katerem so včlanjeni. Izjema je možna le v primeru nastopa tekmovalne enote na gasilski olimpijadi.

8.3 Vsebina razpisa tekmovanja

Organizator tekmovanja v razpisu določi vrsto tekmovanja, tekmovalne discipline, skupine, kategorije in nagrade.

Organizator v razpisu določi tudi pogoje za udeležbo na tekmovanju. Kadar so tekmovanja organizirana kot izbirna tekmovanja za gasilsko olimpijado, pogoje udeležbe v obliki norme določi Upravni odbor GZS na podlagi predloga Komisije za tekmovanja pri GZS.

8.4 Določanje tekmovalnih disciplin in pogojev preverjanja psihofizične in strokovne usposobljenosti

Tekmovalne discipline in navodila za tehnično izvedbo predpisuje Upravni odbor GZS na podlagi predloga Komisije za tekmovanja pri GZS.

Discipline za preverjanje psihofizične in strokovne usposobljenosti operativnih gasilcev predpisuje Poveljstvo GZS. Preverjanja se mora vsak član, ki želi imeti status operativnega gasilca, udeležiti vsaj enkrat na 4 leta. Operativni član PGD, ki se takšnega preverjanja ne udeleži, izgubi status operativnega člana.

8.5 Način ocenjevanja

Ocenjevanje tekmovalnih disciplin se opravi na podlagi Pravil tekmovalnih disciplin.

Člani ocenjevalne komisije so lahko le sodniki gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin.

8.6 Odločanje o oceni

Člani ocenjevalne komisije ocenjujejo tekmovalne enote na podlagi tehničnih pravil tekmovalnih disciplin. Za svoje delo so odgovorni tekmovalnemu odboru. Tekmovalna enota se lahko v roku 30 minut po izvedbi tekmovalne discipline na delo ocenjevalne komisije v primeru kršitve tehničnih pravil tekmovalnih disciplin pisno pritoži tekmovalnemu odboru.

Dokončno odločitev o pritožbi sprejme tekmovalni odbor pred razglasitvijo rezultatov.

Oškodovana tekmovalna enota lahko na odločitev tekmovalnega odbora v osmih dneh vloži pritožbo na Komisijo za tekmovanja pri GZS, ki o pritožbi ponovno odloča. Odločitev Komisije za tekmovanja pri GZS je dokončna.

8.7 Izključitev in prepoved nastopanja

Poveljnik GZS lahko zaradi neprimerne vedenja tekmovalne enote, posameznega tekmovalca ali vodstva tekmovalne enote, na pisni predlog organizatorja ali pooblaščenega nadzornika tekmovanja, izključi tekmovalno enoto s tekmovanj na nivoju GZS.

Na tekmovanjih nižjih nivojev o izključitvi tekmovalnih enot s tekmovanja zaradi neprimerne vedenja odloča tekmovalni odbor. O izključitvi obvesti poveljnika GZS.

Tekmovalni odbor lahko poda predlog poveljniku GZS za prepoved nastopanja tekmovalne enote na določenih tekmovanjih. O pritožbi zoper sklep poveljnika je možna pritožba na Upravni odbor GZS.

8.8 Izpit za sodnika gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin

Izpit za sodnika gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin opravi kandidat po učnem programu, predpisanem za to specialnost, pred izpitno komisijo GZS.

8.9 Izobraževanje sodnikov in disciplinski ukrepi

Sodnik mora sodelovati na vseh strokovnih posvetih, organiziranih za strokovno usposabljanje sodnikov. Preverjanje znanja sodnikov, vpisanih pri GZ, opravi regijsko poveljstvo najmanj enkrat v dveh letih, obvezno pa pred pripravami na tekmovanje.

Poveljnik GZS lahko sodniku, na podlagi ugotovljenega prekrška in predloga poveljstva GZ oziroma poveljstva regije, izreče prepoved nadaljnega sodelovanja na tekmovanjih za določen čas:

- če je na testiranju ob preverjanju znanja pokazal slab uspeh – pod 80 % ocene;
- če se ni odzval in ni opravičil izostanka na vabilo za testiranje znanja in sojenja na gasilskem tekmovanju;
- če je bilo ugotovljeno, da je ocenjeval pristransko;
- če se je na javnem mestu nedostojno obnašal in je s kakršnim koli dejanjem škodil ugledu gasilske organizacije.

V času prepovedi sodniku status sojenja miruje. Pravico odpoklica sodnika s tekmovalnega prostora ima tekmovalni odbor, če ugotovi, da ni sposoben za opravljanje te funkcije oziroma se je nedostojno obnašal.

8.10 Odvzem funkcije

Sodnik izgubi funkcijo v primeru, če je bil dvakrat opozorjen zaradi pristranskega in nestrokovnega sojenja. Črta se ga iz evidence sodnikov in črtanje vpiše v evidenco.

Oceno pristranskega in nestrokovnega sojenja poda tekmovalni odbor na predlog nadzornika ocenjevanja.

8.11 Aktiv mednarodnih sodnikov

Za kontinuirano delo in redno spremljanje razvoja novosti in napredka v predpisovanju in izvajanju gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin deluje v okviru GZS aktiv mednarodnih sodnikov gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin.

Član aktiva mednarodnih sodnikov gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin je lahko vsak sodnik gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin, ki se je s svojim znanjem, aktivnostjo in korektnostjo izkazal na regijskih in državnih tekmovanjih in je bil s strani poveljnika GZS imenovan za sojenje na večjih mednarodnih gasilskih tekmovanjih oziroma gasilski olimpijadi, in tisti sodnik gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin,

ki je opravil izobraževanje za mednarodnega sodnika v organizaciji CTIF ter obvlada vsaj enega od tujih jezikov, priznanih v CTIF.

Sodnika gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin v aktiv mednarodnih sodnikov gasilskih in gasilskošportnih disciplin imenuje poveljnik GZS. V sodniško izkaznico se mu vpiše članstvo v aktivu mednarodnih sodnikov gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin.

8.12 Obveznosti mednarodnih sodnikov

Dolžnost mednarodnih sodnikov gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin je, da redno spremljajo razvoj in napredek na področju gasilskih tekmovanj, vodijo seminarje in posvete z obstoječimi sodniki gasilskih in gasilskošportnih disciplin ter se aktivno vključujejo v priprave tekmovalnih enot, ki predstavljajo našo državo in gasilstvo v tujini.

V primeru, da mednarodni sodnik gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin svojih dolžnosti, zapisanih v prvem odstavku, ne opravlja, ga lahko poveljnik GZS izbriše iz evidence mednarodnih sodnikov gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin.

8.13 Dolžnost poveljnika GZS pred izrekom ukrepa

Preden poveljnik GZS izreče katerega od predpisanih ukrepov, je dolžan prizadetemu sodniku gasilskih in gasilskošportnih tekmovalnih disciplin omogočiti pravico do zagovora. Če se sodnik ne strinja z izrečenim ukrepom, se lahko pritoži na Upravni odbor GZS, katerega odločitev je dokončna.

9. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

9.1 Začetek veljavnosti in uskladitev delovanja

Posebna pravila gasilske službe prostovoljnih gasilcev začnejo veljati po sprejemu na Plenumu GZS in osmi dan po objavi v reviji Gasilec. Z dnem uveljavitve teh Pravil prenehajo veljati Pravila gasilske službe, sprejeta 1. 7. 1995.

9.2 Način sprejemanja sprememb in razlage Posebnih pravil gasilske službe prostovoljnih gasilcev

Spremembe Pravil se sprejemajo po enakem postopku, kot so bila sprejeta Pravila. Obvezno razlogo posamezne določbe Pravil na predlog Upravnega odbora sprejme Plenum GZS.

9.3 Rok za uskladitev poslovanja s Posebnimi pravili gasilske službe prostovoljnih gasilcev

Gasilske organizacije so dolžne uskladiti svoje poslovanje s Posebnimi pravili gasilske službe prostovoljnih gasilcev v roku dveh let.

9.4 Uporaba določb o splošni izobrazbi

Določbe točke 4.43 Posebnih pravil gasilske službe prostovoljnih gasilcev o zahtevani splošni izobrazbi se uporabljajo za gasilske vodje, ki so si strokovno gasilsko izobrazbo pridobili po dnevu objave teh pravil.

Slovenije: Predsednik Gasilske zveze

